

VYJÁDRĚNÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanta:	Mgr. Aneta Stieranková
Téma práce:	Právní aspekty umělé inteligence, rozšířené reality a virtuální reality v medicíně
Rozsah práce:	186 304 znaků (dle prohlášení) vč. mezer, tj. 103,5 NS
Datum odevzdání práce:	12. 12. 2019 (el. podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma lze považovat za nové a především za aktuální. Na poli IT jsme v posledních desetiletí svědky bouřlivého pokroku. I když specifické technologie umělé inteligence (AI), rozšířené reality (AR) a virtuální reality (VR) již nelze považovat za zcela nové, lze konstatovat, že aktuálně jsme svědky jejich šíření v podobě prakticky využitelných podob, ať už se jedná o oblasti IT jako takové, ale také např. automobilového, leteckého či drážního průmyslu a v neposlední řadě také v oblasti medicíny. Právě využití těchto technologií v medicíně, která je z pohledu soukromého práva determinována právním poměrem pacient – lékař (a všemi specifiky na to navazujícími), skýtá do budoucna značný praktický potenciál, ale také indukuje mnoho teoretických i praktických otázek, na něž je třeba aktuálně hledat odpovědi.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, a zda zvládla jejich aplikaci a doložila tak schopnost vlastní samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Problematika AI, AR a VR v medicíně, je-li nazírána prizmatem soukromého práva, se koncentruje především do otázek souvisejících s odpovědností lékaře vůči pacientovi v případě použití těchto technologií při poskytování zdravotních služeb. S tím souvisí také otázka prevence a rovněž i práv pacienta, nakolik může či nemůže užití těchto technologií ovlivnit atd. Je tedy zřejmé, že na jednu stranu jde o téma poměrně úzké (specifické), což zvyšuje náročnost zpracování již samo o sobě, na straně druhé jde o téma svým způsobem komplexní – autorka nemůže vystačit s pouhou deskripcí současné právní úpravy odpovědnosti, nýbrž musí obecné právní normy důsledně konfrontovat se specifiky těchto technologií a s jejich užitím v rámci medicíny. To rovněž zvyšuje náročnost tématu na zpracování. Konečně je třeba dodat, že úspěšné zvládnutí tématu si nelze představit bez znalostí jednotlivých technologií a bez znalostí o možnostech jejich uplatnění v medicíně. To rovněž zvyšuje náročnost tématu na zpracování, neboť je zřejmé, že autorka musí poměrně dalekosáhle vykročit z oblasti znalostí ryze právních, do oblasti znalostí, které jsou považovány za vysoce odborné a specializované (AI, AR, VR). Z volby tématu také plyne nutnost specifické práce s literaturou. Na jednu stranu lze konstatovat, že problematice odpovědnosti, prevence, i obsahu poměru mezi lékařem a pacientem je v naší (i zahraniční) literatuře věnována velká pozornost (přínejméně v posledních letech), nicméně pokud jde o propojení s oblastmi AI, AR a VR, je počet pramenů omezený.

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z palety dostupné literatury, jak učebnicové, tak časopisecké a rovněž z judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Systematika práce je vzhledem k tématu pojata standardně, totiž na základě logického a pro dané téma jistě vhodného postupu od obecného k jednotlivému. Po úvodu, kde autorka vymezuje cíl práce (srov. dále) následuje první kapitola věnovaná definování základních pojmů (tj. AI, AR, VR). V kapitole druhé se pak autorka zabývá povahou výše uvedených technologií, a to zcela v duchu zvoleného tématu (otevívá triádu věc – výrobek – zdravotnický prostředek, opět v logickém postupu od obecného k dílčímu). V kap. 3 analyzuje uvedené technologie z pohledu pacienta (právo být o užití uvedených technologií informován, právo na výběr poskytovatele zdr. služeb a především klíčová práva odmítnout či naopak požadovat užití těchto technologií). Těžiště práce ovšem leží v kap. 4 (prevence) a zejm. v kap. 5 (odpovědnost), v níž jsou uvedené technologie konfrontovány s jednotlivými skutkovými podstatami upravenými v OZ. V závěru pak autorka své poznatky přehledně shrnuje, vyslovuje hodnocení současné úpravy a návrhy de lege ferenda.

Hodnocení PAP: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cílem práce je nalézt odpověď na tři klíčové otázky, které v souvislosti s užitím AI, AR a VR v medicíně vyvstávají. Jedná se o práva a povinnosti pacientů v souvislosti s těmito technologiemi, způsob plnění prevenční povinnosti při použití těchto technologií a otázka odpovědnosti za vzniklou újmu (opět při užití těchto technologií). Jak je zřejmé již ze zvolené systematiky práce (srov. výše), autorka tyto otázky adekvátně sleduje již v rámci rozvržení struktury práce.

Na práci kladně hodnotím hloubku zpracování tématu. To se týká všech kapitol, když již u první i druhé kapitoly je čtenáři zřejmé, že autorka pronikla skutečně „pod povrch“ analyzovaných technologií, čímž získává solidní bázi pro další (již právním směrem orientované) kapitoly. Hloubku zpracování ostatně dokládá také poznámkový aparát, který čítá celkem 234 poznámek pod čarou, což lze vzhledem k rozsahu práce považovat za spíše nadstandardní počet.

Dále kladně hodnotím, že autorka byla schopna v rámci jednotlivých dílčích kapitol identifikovat klíčové otázky (zejm. pokud jde o právní povahu AI, AR a VR), možné pacientovy požadavky (právo užití těchto technologií požadovat či je naopak odmítnout) a důslednou konfrontaci těchto technologií s jednotlivými skutkovými podstatami odpovědnosti za škodu.

Rovněž je třeba zmínit, že autorka průběžně, napříč celou prací, vyjadřuje své vlastní názory na analyzované problémy (namátkou např. s. 9, 14, 18, 20, 22, 27, 33, 39, 44, 46, 50, 57, 62, 63, 65, a v závěru práce).

Pokud jde o práci se zdroji, lze ji hodnotit rovněž pozitivně. Autorka pracuje s cca dvaceti judikáty s cca literárními 80 zdroji, včetně zahraničních, při čemž stojí za zmínku, že 35 z tohoto počtu je cizojazyčných. K tomu je ještě třeba přidat tři technické normy ISO, což je rovněž dokladem skutečnosti, že autorka téma zpracovala zevrubně.

Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 5286 stran, představující 230 dokumentů obsahujících shody. Míra shody v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument v souvislosti s posouzením práce prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by rigorózní autorka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

Automatická kontrola shod provedená systémem TURNITIN indikuje 116 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (*overall similarity*) 19%. Nejvyšší shoda se týká dokumentu č. 1, kde je indikována shoda ve výši 7%. Lze však konstatovat, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, citací zákonných ustanovení, judikatury apod. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by rigorózní autorka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila.
Samostatnost při zpracování tématu	Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracovala s cca osmdesáti publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru (včetně 35 zahraničních zdrojů) a rovněž s judikaturou (srov. již výše). To je zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce poznámkovým aparátem (srov. výše). Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Autorka uzavírá práci vyslovením názoru, že de lege ferenda bude třeba v budoucnu zakotvit novou zvláštní skutkovou podstatu založenou na principu mimosmluvní objektivní odpovědnosti, otázku povinného subjektu však nechává otevřenu. Při obhajobě by proto autorka mohla stručně vyslovit úvahu, které subjekty by potenciálně přicházely v úvahu a jaké okolnosti by svědčily právě pro ten či onen subjekt, nebo naopak, proti povolání toho či onoho subjektu za odpovědného.

V Praze dne 20. 12. 2019

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
pověřený akademický pracovník